

УДК 376.37

О 72

CORRECTION OF SPEECH DISORDERS IN CHILDREN OF YOUNGER SCHOOL AGE IN THE CONDITIONS OF A COMPREHENSIVE APPROACH

КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ

Bystranivska O. / Бистранівська О.С.,

teacher / викладач

*Municipal Institution "Uman Taras Shevchenko Professional College Of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council"**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради»*

Анотація. Статтю присвячено проблемі ефективної організації професійної співпраці учителя-логопеда та інших фахівців закладу загальної середньої освіти; розглянуто погляди науковців щодо науково-методичних основ та особливостей педагогічного співробітництва. З різних позицій у статті розглянуто значення співпраці педагогів у корекційному процесі, розглянуто підходи до комплексного корекційного впливу.

Ключові слова: комплексний підхід, педагогічна взаємодія, співробітництво, корекційно - освітнє середовище, стратегії впливу.

Вступ.

На сучасному етапі розвитку суспільства професійна діяльність учителя-логопеда виходить за рамки традиційної корекційно-педагогічної діяльності. Учитель-логопед взаємодіє з різними спеціалістами: психологами, учителями початкових класів, соціальними педагогами, медичними працівниками та батьками. Основною метою цієї взаємодії є сприяння всебічному розвитку дитини з порушеннями мовлення. Тому в сучасних умовах дуже важливою є проблема пошуку і розробки різноманітних форм і прийомів професійної взаємодії з метою організації комплексного підходу до подолання мовленнєвих порушень.

Основний текст.

В науковій літературі є багато напрацювань з проблеми спільної роботи та співпраці вчителя-логопеда і сім'ї, яка виховує дитину з порушеннями мовлення (Ю. Гаркуша, С. Миронова, Ю. Докучаєва, О. Зверєва, В. Липа та ін.). Зокрема, С. Миронова розглядає мету роботи з сім'ями як систему надання батькам кваліфікованої допомоги у вихованні дитини з порушеннями психофізичного розвитку.

Питаннями логопедичної допомоги дітям молодшого шкільного віку займалися науковці (Є. Соботович, В. Тарасун, М. Савченко, Л. Бартенєва, К. Дяченко, Л. Федорович, Н. Гаврилова, Л. Єфіменкова, М.Шевченко та ін.).

На думку вчених завдання корекційної роботи логопеда і психолога взаємопов'язані і вирішуються в умовах цілісного підходу до виховання і розвитку психічної діяльності учня. Психолог і логопед, визначаючи основні напрямки своєї роботи (психолог – активізацію інтелектуальної діяльності,

логопед – виправлення порушень мовлення та розвиток мовлення), паралельно працюють над розвитком особистості дитини в цілому.

Комплексний підхід створює платформу для ефективної організації та планування корекційно - освітнього процесу і педагогічної взаємодії педагогів та батьків. Водночас розвиток співпраці сприяє більш ефективному супроводу дітей з порушеннями мовлення та зростанню ініціативи та відповідальності учасників педагогічної взаємодії.

Незважаючи на вагомі результати наукових пошуків у даних напрямках дослідження, поза увагою дослідників залишається організація комплексного підходу спільними зусиллями кваліфікованих фахівців та батьків з метою подолання мовленнєвих недоліків та попередження порушень писемного мовлення.

На думку вітчизняних науковців (М.Шеремет, В.Тарасун та ін.) корекційний вплив повинен бути комплексним. При цьому корекцію мовлення та його вдосконалення вони розглядали з точки зору формування комунікативної компетентності, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях.

Сутність комплексного підходу у логопедичній роботі полягає у систематизації, регулюванні та координуванні корекційних, розвивальних, виховних, освітніх та оздоровчих стратегій впливу на дитину з порушеннями мовлення. Для того, щоб подолати мовленнєві порушення та сформувати і розвинути мовленнєву діяльність для успішного навчання, необхідна чітка взаємодія всіх учасників освітнього процесу.

Тобто потрібне створення творчого об'єднання педагогів та батьків, яке має спільну мету, організовує корекційно - освітнє середовище, комплексний психолого-педагогічний супровід, який стимулює розвиток дітей з порушеннями мовлення.

Комплексний підхід створює платформу для ефективної організації та планування корекційно - освітнього процесу і педагогічної взаємодії педагогів та батьків. Взаємодія і співробітництво можливі лише за умови розуміння і чіткого виконання усіма фахівцями своїх функціональних і професійних обов'язків.

Співпраця фахівців, як будь яка педагогічна діяльність, базується на *принципах* співпраці фахівців:

- взаємної поваги до знань та практичних умінь кожного педагога, незважаючи на вік, педагогічний стаж, досвідченість;

- дитиноцентризму, спрямованості спільної роботи на всебічний розвиток дитини, її здібностей, компетентностей та наскрізних умінь;

- комплексного підходу до подолання проблем дитини з порушенням мовлення. Професійна співпраця педагогів спрямована не тільки на подолання порушення мовлення, а й на подолання вторинних порушень зумовлених порушенням мовлення, нормалізацію обстановки в сім'ї та включення сім'ї в корекційну роботу з подолання порушень мовленнєвого розвитку;

- поваги до дитини. Педагоги сприймають дитину не тільки як об'єкт впливу, а й як особистість з певними потребами та інтересами;

– особистісно - орієнтований та диференційований підходи до корекційної роботи з дитиною. В корекційній роботі ставимо в центр уваги дитину, розвиток не тільки її мовлення, а також її здібностей. Звертається увага на диференційованість вимог, їх відповідність індивідуальним особливостям та можливостям школярів;

– активної участі батьків дитини в корекції порушень мовлення;

– активної участі дитини з порушенням мовлення в процесі подолання мовленнєвого порушення. Вірно поставлена мета дає дитині достатню мотивацію, а проміжні позитивні результати підвищують самооцінку дитини і породжують бажання подолати порушення мовлення.

Вважаємо, що врахування даних принципів сприятиме ефективній співпраці педагогів та батьків, а, також, значно покращить корекційну роботу з дітьми з порушеннями мовлення. Корекційна робота в умовах логопедичного пункту потребує створення певних умов для поліпшення її ефективності. Б.Чижевський вважав, що організаційно-педагогічні умови відображають функціональну залежність суттєвих компонентів педагогічного явища від комплексу об'єктів (речей, їх станів, процесів, взаємодій) у різних проявах[3].

Розглядаючи педагогічні умови як обставини, що супроводжують корекційний процес, впливаючи на його характеристики та результат, можемо виділити наступні *організаційно-педагогічні умови* застосування комплексного підходу до корекційної роботи в умовах логопедичного пункту:

– системність, послідовність проведення корекційних занять;

– врахування особливостей порушень мовлення та вторинних відхилень, зумовлених даним порушенням, в корекційній роботі та в освітньому процесі;

– розроблення індивідуального плану корекційної роботи для кожної дитини з порушенням мовлення;

– встановлення взаємозв'язку з різними фахівцями: психологом, вчителем початкових класів, соціальним педагогом, учителем фізкультури, вчителем музики, лікарем;

– залучення батьків до корекційної роботи з дитиною: виконання вправ в домашніх умовах, допомога дитині при виконанні завдань учителя-логопеда;

– єдність вимог до мовлення дитини зі сторони вчителя-логопеда, батьків, вчителя початкових класів;

– особистісно-зорієнтований підхід до подолання порушення та розвитку мовлення школяра дозволяє максимально врахувати рівень мовленнєвого розвитку та мовні здібності, індивідуальні особливості кожної дитини;

– створення емоційно-позитивної атмосфери на корекційному занятті;

– активність дитини в процесі подолання мовленнєвого порушення;

– підтримка дитини «Я поряд. Ми разом», що формує у дитини адекватне сприйняття своїх мовленнєвих здібностей та впевненість у власних силах.

Вважаємо, що при дотриманні запропонованих організаційно-педагогічних умов подолання порушень мовлення, формування комунікативної компетентності у дітей молодшого шкільного віку відбуватиметься значно швидше та якісніше.

Висновки.

Сутність комплексного підходу у логопедичній роботі полягає у систематизації, регулюванні та координуванні корекційних, розвивальних, виховних, освітніх та оздоровчих стратегій впливу на дитину з порушеннями мовлення. Для того, щоб подолати мовленнєві порушення та сформувати і розвинути мовленнєву діяльність для успішного навчання, необхідна чітка взаємодія всіх учасників педагогічного процесу. Основне завдання педагогічної взаємодії у процесі корекційної логопедичної роботи в закладі загальної середньої освіти полягає у створенні продуманої системи корекції мовлення в процесі навчання і виховання, всього життя та діяльності дитини.

Тобто потрібне створення творчого об'єднання педагогів та батьків, яке має спільну мету, організовує корекційно - освітнє середовище, комплексний психолого-педагогічний та медико-соціальний супровід, який стимулює розвиток дітей з порушеннями мовлення. Створення команди однодумців сприяє виробленню у педагогів особливого ставлення до професійної діяльності, а співпраця у межах досягнення певної мети, вирішення конкретних завдань чи тривале партнерство передбачають об'єднання й координацію зусиль, рівність участі кожної зі сторін та спільну відповідальність за результати діяльності.

Література:

1. Логопедія. / М.К Шеремет, В.В. Тарасун, С.Ю. Конопляста та ін. за ред. М.К. Шеремет. Друге видання, перероблене і доповнене. Київ, 2010. 678с.
2. Соботович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку. *Дефектологія*. 2002. №1 . С.2-7.
3. Чижевський Б.Г. Організаційно-педагогічні умови становлення ліцеїв в Україні. Київ. Інститут педагогіки АПН України, 1996. 249 с.

Literature:

1. Speech therapy. / M.K. Sheremet, V.V. Tarasun, S.Yu. Konoplyasta and others. under the editorship M.K. Sheremet Second edition, revised and supplemented. Kyiv, 2010. 678p.
2. E.F. Sobotovych The concept of the standard of special education of preschool children with speech development disorders. *Defectology*. 2002. No. 1. P.2-7.
3. Chyzhevsky B.G. Organizational and pedagogical conditions of formation of lyceums in Ukraine. Kyiv. Institute of Pedagogy of the Academy of Sciences of Ukraine, 1996. 249 p.

Annotation. The article is devoted to the problem of the effective organization of the professional cooperation of the teacher-speech therapist and other specialists of a general secondary education institution. The article also considers the scientists' opinions on the scientific and methodological foundations and features of the pedagogic cooperation. The importance of such cooperation of teachers in the correctional process is proved from several points in the article; different approaches to the complex correctional effect are given.

Key words: the complex approach, pedagogical interaction, cooperation, correctional and educational environment, the effect strategies